

PROGRAM
WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY
ZESPOŁU SZKÓŁ SAMOCHODOWYCH

W ŁODZI

ROK SZKOLNY 2024/2025

Podstawa prawna

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. 1997 r. Nr 78 poz. 483 ze zm.);
- Ustawa o systemie oświaty z dn. 7 września 1991 r. (tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r. poz. 1915 ze zm.);
- Ustawa Karta Nauczyciela z dnia 26 stycznia 1982 r. (tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r. poz. 1762 ze zm.);
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1082 ze zm.);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.);
- Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2237 i 2371);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2024 r. poz. 987);
- Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r. poz. 276 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz. U. 2017 r., poz. 649)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. 2003 r. Nr 26, poz. 226);
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 sierpnia 2009 r. w sprawie zakresu organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą (Dz. U. 2009 r. Nr 139, poz. 1133);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 czerwca 2017 r. w sprawie dopuszczalnych form realizacji obowiązkowych zajęć wychowania fizycznego (Dz. U. 2017 r., poz.1322);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia

ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z dnia 24 lutego 2017 r., poz. 356);

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz. U. z dnia 2 marca 2018 r., poz. 467);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. poz. 1591, z późn. zm. Dz. U. 2018 r. poz. 1647, Dz. U. 2019 r. poz. 323);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 1449);
- Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii;
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa;
- Standardy Ochrony Małoletnich przyjęte w Zespole Szkół Samochodowych;
- Statut Zespołu Szkół Samochodowych.

Wstęp

Nauczanie i wychowanie w Technikum nr 7 i w Branżowej Szkole I stopnia nr 7, wchodzących w skład Zespołu Szkół Samochodowych, respektując chrześcijański system wartości, za podstawę przyjmuje uniwersalne zasady etyki. Działalność edukacyjną szkoły określa szkolny zestaw programów nauczania, który uwzględniając wymiar wychowawczy, obejmuje całą działalność szkoły z punktu widzenia dydaktycznego oraz program wychowawczo-profilaktyczny obejmujący wszystkie treści i działania o tym charakterze dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów.

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny realizowany w szkołach wchodzących w skład Zespołu Szkół wynika z przyjętej koncepcji pracy. Opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez radę pedagogiczną, radę rodziców i samorząd uczniowski. Tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej. Jego treści są zgodne ze statutem szkoły i wewnątrzszkolnymi zasadami oceniania.

Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Profilaktyka, to proces wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu a także sposób reagowania na zjawiska społeczne, które oceniane są jako szkodliwe i niepożądane. Ta ocena skłania do traktowania takich zjawisk w kategoriach zagrożeń i podejmowania wysiłków w celu ich eliminacji lub chociażby ograniczenia. Powszechnie uważa się, że skuteczna profilaktyka jest optymalnym sposobem zapobiegania, hamowania rozwoju lub ograniczania skali zjawisk uznawanych za niepożądane społecznie. Prowadząc działania profilaktyczne w szkole warto zwrócić uwagę na fakt, że to, czy uczeń zachowuje się zgodnie z normami i oczekiwaniami społecznymi, czy podejmuje zachowania ryzykowne, zależy od interakcji różnorodnych czynników. Na uwagę zasługuje zwłaszcza teoria czynników ryzyka i czynników chroniących. Do czynników ryzyka większość autorów zajmujących się profilaktyką zalicza: brak więzi w rodzinie (konflikty, zachowania dysfunkcyjne rodziców, niekonsekwencja lub brak dyscypliny wychowawczej), negatywne relacje ze znaczącymi osobami dorosłymi, niepowodzenia w nauce szkolnej, niskie poczucie własnej wartości, zachowania aspołeczne, buntowniczość, przynależność do negatywnej grupy rówieśniczej, angażowanie się w zachowania ryzykowne. Za najważniejsze czynniki chroniące na ogół uważa się: posiadanie umiejętności społecznych, umiejętność rozwiązywania problemów i radzenia sobie z konfliktami, normalny przebieg kariery szkolnej, akceptującą postawę rodzicielską, tworzenie

atrakcyjnych miejsc aktywności oraz rozwijanie alternatywnych form aktywności, rozwój duchowy i religijny.

Działania wychowawczo – profilaktyczne realizowane w ramach szkolnego programu mają za zadanie chronienie młodzieży przed zagrożeniami, wspieranie rozwoju uczniów w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej a także kształtowanie umiejętności interpersonalnych, uczenie sztuki odmawiania oraz radzenia sobie z presją grupy. Dzięki temu młodzież zostanie wyposażona w wiadomości i umiejętności sprzyjające ich dalszemu rozwojowi zarówno indywidualnemu jak i społecznemu.

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców (opiekunów prawnych) i nauczycieli. Głównym celem realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego jest wspieranie młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym, czy ryzykownym. Ważnym elementem realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego jest kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły.

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy sytuacji dydaktyczno - wychowawczej w Technikum nr 7 i w Branżowej Szkole I stopnia nr 7 wchodzących w skład Zespołu Szkół Samochodowych.

Dokonano jej w oparciu o:

- wyniki nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora szkoły,
- wnioski i analizy wynikające z pracy zespołów zadaniowych i przedmiotowych,
- analizę dokumentacji szkolnej, w tym dzienników zajęć lekcyjnych oraz pozalekcyjnych,
- analizę rozmów z uczniami, rodzicami (opiekunami prawnymi), nauczycielami a także z niepedagogicznymi pracownikami szkoły,
- obserwację zachowania uczniów na zajęciach lekcyjnych, warsztatowych i pozalekcyjnych,
- informacje od instytucji współpracujących ze szkołą, m.in. policji, poradni psychologiczno-pedagogicznych, a także od osób prowadzących w szkole zajęcia psychoedukacyjne dla uczniów i rodziców oraz zajęcia dodatkowe w ramach realizowanych projektów unijnych,
- opinie uczniów wyrażane za pośrednictwem Samorządu Uczniowskiego.

Na podstawie obserwacji środowiska szkolnego oraz przeprowadzonej diagnozy dokonano identyfikacji problemów, które mogą być zagrożeniem dla rozwoju intelektualnego, fizycznego, społecznego i emocjonalnego uczniów szkół wchodzących w skład Zespołu Szkół Samochodowych. Te problemy to:

- naruszanie dyscypliny szkolnej – niska frekwencja na lekcjach, wagary, spóźnienia, ucieczki

z lekcji,

- zachowania ryzykowne przejawiające się agresją werbalną pod postacią przezywania, obmawiania, wyśmiewania oraz powszechne używanie wulgaryzmów,
- brak motywacji do nauki,
- unikanie, jako strategia radzenia sobie z problemami;
- palenie papierosów oraz e- papierosów,
- nadmierne korzystanie z telefonów i innych urządzeń wykorzystujących technologię informacyjną i telekomunikacyjną w czasie przerw a często także w trakcie zajęć,
- zakłócenia w procesie prawidłowej komunikacji,
- niskie poczucie własnej wartości,
- trudności emocjonalne i psychiczne.

Należy zaznaczyć, że mają one różny stopień nasilenia w obu typach szkół wchodzących w skład Zespołu Szkół Samochodowych. Problemy, które w podobnym stopniu dotyczą uczniów Technikum i Szkoły Branżowej to: agresja werbalna, używanie wulgaryzmów, nadmierne korzystanie z telefonów oraz innych urządzeń wykorzystujących technologię informacyjną i telekomunikacyjną, palenie papierosów a także trudności emocjonalne.

Najważniejsze zasady realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego to:

- powszechna znajomość założeń programu – przez uczniów, rodziców (opiekunów prawnych) i wszystkich pracowników szkoły,
- zaangażowanie wszystkich członków szkolnej społeczności we współpracę w realizacji zadań określonych w programie,
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły w realizacji zadań wychowawczych i profilaktycznych szkoły,
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu.

Rozdział I

Misja szkoły

Zespół Szkół Samochodowych to szkoła ponadpodstawowa, zapewniająca swoim uczniom optymalne warunki pełnego rozwoju, przygotowująca ich do wypełniania obowiązków obywatelskich i rodzinnych w oparciu o zasady wolności, solidarności, tolerancji, sprawiedliwości oraz demokracji. Misją szkoły jest kształcenie i wychowanie młodzieży w duchu miłości ojczyzny oraz ogólnie akceptowanych, jasnych zasad etycznych, wartości, norm, postaw a także poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata. Jej zadaniem jest również rozbudzanie wrażliwości, świadomości siebie i swojego systemu wartości, poczucia odpowiedzialności, zainteresowania innymi ludźmi oraz sprawami społecznymi. Szkoła zapewnia pomoc we wszechstronnym rozwoju uczniów w wymiarze intelektualnym, psychicznym, społecznym, jak również emocjonalnym. Uczy wzajemnego szacunku i uczciwości jako podstawy życia w społeczeństwie i w państwie. Jest nowoczesna, otwarta na działania innowacyjne, których celem jest dostosowanie do potrzeb i wyzwań współczesnego świata. Realizowane są w niej różnorodne projekty wspierające proces edukacyjny, wychowawczy oraz profilaktyczny. Ważnym elementem jest kultywowanie tradycji szkoły i troska o jej wizerunek.

Misją szkoły jest także przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, kształtowanie postawy odpowiedzialności za zdrowie oraz troska o bezpieczeństwo swoje i innych. Proces wychowania i nauczania odbywa się przy pełnej współpracy i zaangażowaniu rodziców. Nasze zadania realizujemy we współdziałaniu z szeroko rozumianym środowiskiem lokalnym, samorządowym, oświatowym i akademickim.

Rozdział II

Sylwetka absolwenta

Celem działań wychowawczych i profilaktycznych w Zespole Szkół Samochodowych jest wychowanie absolwenta, który:

- Jest przygotowany do pełnienia obowiązków obywatelskich w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności,
- Zna i przestrzega powszechnie obowiązujące normy moralne oraz społeczne,
- Jest przygotowany do świadomego wyboru zawodu, ma odpowiedni zasób wiedzy i umiejętności pozwalających mu na podjęcie pracy lub kontynuowanie nauki w dowolnie

wybranej wyższej uczelni,

- Ma swój świat wartości, umie odróżnić dobro od zła a także oprzeć się presji rówieśników, mody oraz negatywnym zachowaniom,
- Integruje się z rówieśnikami i prawidłowo funkcjonuje w zespole,
- Umie radzić sobie w różnych sytuacjach życiowych,
- Zna i stosuje zasady zachowania obowiązujące zarówno w życiu codziennym jak też w różnych instytucjach życia społeczno – kulturalnego.
- Ma wysoką kulturę osobistą i kulturę języka
- Wyszukuje, porządkuje i wykorzystuje informacje z różnych źródeł, z zastosowaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych,
- Bezpiecznie, racjonalnie i krytycznie wykorzystuje najnowsze narzędzia oraz technologie informacyjno-komunikacyjne (telefony komórkowe, Internet),
- Posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych, podejmuje odpowiedzialne decyzje w trosce o bezpieczeństwo własne i innych,
- Zna historię, kulturę i tradycje własnego narodu, regionu oraz szkoły a także dziedzictwo kulturowe Europy i świata,
- Potrafi samodzielnie i krytycznie myśleć,
- Jest przedsiębiorczy, kreatywny, umie współdziałać w grupie,
- Umie rzetelnie pracować, jest ambitny, zaradny, odpowiedzialny, zdyscyplinowany, wytrwały, obowiązkowy,
- Zna i rozumie zasady współżycia społecznego, umie nieść pomoc potrzebującym oraz pogodzić dobro własne z dobrem innych,
- Jest tolerancyjny oraz wrażliwy na krzywdę innych,
- Rozwija swoje zainteresowania i uzdolnienia umiejętnie organizując czas wolny i uczestnicząc w różnych formach kultury,
- Dbą o zdrowie własne i innych, prowadzi zdrowy tryb życia i podejmuje działania prozdrowotne,
- Przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny życia, a także ochrony przed chorobami zakaźnymi (np. COVID-19) i cywilizacyjnymi,
- Zna zasady ochrony zdrowia psychicznego (w tym w sytuacji kryzysowej wywołanej epidemią, lub wojną) oraz czynniki chroniące przed zagrożeniami wynikającymi z długotrwałej izolacji społecznej i reżimu sanitarnego),
- Rozumie związek między pogorszeniem się stanu zdrowia psychicznego a podejmowaniem zachowań ryzykownych i problemów z tym związanych (np. stosowanie substancji psychoaktywnych, przemocy),

- Ma poczucie własnej wartości, jest tolerancyjny, szanuje siebie i innych,
- Jest uczciwy i wiarygodny,
- Zna i stosuje zasady prawidłowego komunikowania się z ludźmi,
- Umiejętnie korzysta ze środków masowego przekazu, potrafi zająć stanowisko oraz wydawać samodzielne oceny i opinie na temat informacji medialnych,
- Dbą o czystość otaczającego środowiska, przestrzega zachowań proekologicznych.

Rozdział III

Cele i zadania szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego

Program adresowany jest do młodzieży, a jego realizacja zakłada współpracę i zaangażowanie rodziców, wychowawców i nauczycieli. Głównym celem realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego jest wspieranie młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym, czy ryzykownym. Działalność wychowawcza w szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia w jak najpełniejszym rozwoju zmierzającym do osiągnięcia pełnej dojrzałości w sferze:

- 1) fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowanie zachowań prozdrowotnych, w tym w zakresie przeciwdziałania chorobom cywilizacyjnym,
- 2) emocjonalnej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności, ukształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej, poszerzenie kompetencji i świadomości znaczenia wsparcia w sytuacji kryzysowej osób z najbliższego otoczenia uczniów (rodziców, nauczycieli i wychowawców, specjalistów w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej, rówieśników),
- 3) intelektualnej – ukierunkowanej na ukształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów,
- 4) społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych, kreowanie postaw pro społecznych w sytuacji kryzysowej (np. epidemia, sytuacja kryzysowa uczniów z Ukrainy),
- 5) duchowej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia, rozwijanie poczucia

odpowiedzialności społecznej w sytuacjach kryzysowych zagrażających całemu społeczeństwu (np. rozprzestrzenianie się epidemii, wojna w Ukrainie).

3.1 Cele ogólne

- Przygotowanie uczniów do świadomego i aktywnego udziału w życiu społecznym, kształtowanie postaw pro społecznych i patriotycznych,
- Kształtowanie umiejętności interpersonalnych,
- Wzmacnianie u uczniów poczucia własnej wartości,
- Wspieranie dobrostanu uczniów a zwłaszcza ich zdrowia psychicznego,
- Kształtowanie postawy uczciwości i poszanowania prawa, w tym również szkolnego,
- Budowanie poczucia bezpieczeństwa w szkole,
- Wychowanie do wrażliwości na prawdę i dobro,
- Kształtowanie postaw szlachetności i zaangażowania społecznego,
- Rozwijanie empatii i wrażliwości na potrzeby innych,
- Minimalizowanie negatywnych skutków sytuacji kryzysowej wywołanej działaniami wojennymi na terenie Ukrainy, w jakiej znaleźli się uczniowie przybyli z tego państwa,
- Kształtowanie postawy odpowiedzialności za swoje życie i zdrowie,
- Rozwijanie kultury fizycznej i propagowanie zachowań prozdrowotnych,
- Kształtowanie zachowań proekologicznych,
- Rozwijanie postawy odpowiedzialności za środowisko naturalne,
- Wspieranie rozwoju kompetencji zawodowych uczniów oraz umiejętności uczenia się przez całe życie,
- Przygotowanie uczniów do kontynuowania nauki i wejścia na rynek pracy,
- Przygotowanie uczniów do życia w społeczeństwie informacyjnym,
- Wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie.
- Wychowanie uczniów do właściwego odbioru i wykorzystania mediów,
- Rozwijanie i kształtowanie zainteresowań oraz wszelkiej aktywności twórczej jako przygotowanie do uczestnictwa w kulturze oraz odpowiedzialnego gospodarowania czasem wolnym.
- Kultywowanie obrzędów i tradycji (szkolnych, regionalnych, narodowych),
- Kształtowanie postaw obywatela, Polaka, Europejczyka umiającego swobodnie poruszać się we współczesnym świecie.

3.2 Cele szczegółowe

1. Osiągnięciu celów ogólnych służy realizacja celów szczegółowych. W efekcie realizacji programu wychowawczo – profilaktycznego uczeń:
  - Potrafi współpracować z innymi, jest świadomy swojego miejsca w społeczności lokalnej, szkolnej i klasowej,
  - Czynnie uczestniczy w życiu szkoły i godnie ją reprezentuje,
  - Ma poczucie integracji z klasą, umie się komunikować, potrafi wyrazić swoje zdanie,
  - Przestrzega zasad obowiązujących w szkole, zna jej Statut i obowiązujące w niej regulaminy,
  - Zna zasady dobrego wychowania i potrafi zachować się w odpowiedni sposób wobec innych ludzi oraz w miejscach użyteczności publicznej i instytucjach,
  - Zna swoją wartość, ma pozytywny obraz własnej osoby,
  - Jest tolerancyjny i wrażliwy na ludzką krzywdę i nieszczęście, wie, jakie znaczenie ma empatia,
  - Angażuje się w pomoc osobom potrzebującym,
  - Potrafi udzielić pierwszej pomocy w sytuacjach zagrożenia życia lub zdrowia,
  - Wie, czym jest asertywność, zna różne sposoby rozwiązywania konfliktów, potrafi radzić sobie z presją grupy, agresją i złością,
  - Umie radzić sobie w trudnych sytuacjach,
  - Potrafi prosić o pomoc i wie gdzie jej szukać, jeśli problemy, z którymi musi sobie poradzić go przerastają,
  - Ma wiedzę na temat stresu i jego konsekwencji,
  - Zna sposoby radzenia sobie ze stresem, które są akceptowalne społecznie,
  - Prowadzi zdrowy styl życia, dba o zdrowie swoje i innych,
  - Zna konsekwencje podejmowania zachowań ryzykownych oraz używania środków psychoaktywnych,
  - Wykorzystuje w praktyce wiedzę na temat zachowań proekologicznych, dba o czystość środowiska,
  - Zna i potrafi sprecyzować swoje uzdolnienia, zainteresowania oraz preferencje zawodowe,
  - Potrafi zaprezentować się podczas rozmowy kwalifikacyjnej i przygotować dokumenty aplikacyjne niezbędne do ubiegania się o pracę,
  - Potrafi w sposób świadomy korzystać z technologii informacyjno-komunikacyjnych (telefony komórkowe, Internet),
  - Umie zająć stanowisko oraz wydawać samodzielne oceny i opinie na temat informacji medialnych,

- Rozwija swoje zainteresowania oraz w sposób odpowiedzialny gospodaruje swoim czasem wolnym,
  - Zna dziedzictwo kulturowe swojego kraju, regionu,
  - Zna święta narodowe i związaną z nimi historię, uczestniczy w ich obchodach,
  - Umie wyjaśnić znaczenie symboli narodowych i okazuje im należny szacunek,
  - Zna dziedzictwo kulturowe europejskiego kręgu cywilizacyjnego oraz kulturę innych narodów.
2. Osiągnięciu celów ogólnych i szczegółowych służą działania wychowawcze, edukacyjne, informacyjne i profilaktyczne.

Działania wychowawcze obejmują:

- Współdziałanie całej społeczności szkoły w celu kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta,
- Kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu, a decyzje w tym zakresie są podejmowane w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych,
- Współpracę z rodzicami (opiekunami prawnymi) uczniów w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych, promowania zdrowego stylu życia a także zachowań proekologicznych,
- Wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- Kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole a także dbanie o prawidłowe relacje między wszystkimi członkami szkolnej społeczności,
- kształtowanie u uczniów postawy akceptacji i ciekawości poznawczej wobec różnic kulturowych prezentowanych przez uczniów – cudzoziemców,
- Doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami (opiekunami prawnymi),
- Wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli, wychowawców oraz rodziców (opiekunów prawnych) uczniów,
- Kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, między innymi poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu,
- Przygotowanie uczniów do obcowania ze sztuką oraz aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym regionu i kraju.

Działania edukacyjne mają pomóc w rozwijaniu ważnych umiejętności psychologicznych, społecznych oraz związanych z promocją zdrowia i zdrowym stylem życia. Polegają one na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy a także umiejętności uczniów, ich rodziców (opiekunów

prawnych) i nauczycieli

Działania edukacyjne obejmują:

- Pogłębienie wiedzy nauczycieli oraz rodziców (opiekunów prawnych) na temat norm rozwojowych, prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego młodzieży,
- Poszerzenie wiedzy nauczycieli, niepedagogicznych pracowników szkoły oraz rodziców (opiekunów prawnych) uczniów dotyczącej rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, jak również suplementów diet i leków wykorzystywanych w celach innych niż medyczne oraz procedur związanych z podejmowaniem szkolnej interwencji profilaktycznej a także postępowania w tego typu przypadkach,
- Poszerzanie wiedzy uczniów, nauczycieli, rodziców na temat wpływu sytuacji kryzysowej (np. wywołanej pandemią COVID-19, działaniami wojennymi na terenie Ukrainy) na funkcjonowanie każdego człowieka oraz możliwości uzyskania pomocy w szkole i poza szkołą,
- Rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów, między innymi: umiejętność nawiązywania kontaktów, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji czy rozwiązywania konfliktów,
- Kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
- Poszerzanie wiedzy uczniów na temat metod zapobiegania rozprzestrzenianiu się epidemii czy przeciwdziałania chorobom cywilizacyjnym,
- Doskonalenie kompetencji nauczycieli w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych jak również suplementów diet i leków wykorzystywanych w celach innych niż medyczne.
- Poszerzanie wiedzy uczniów na temat konsekwencji nadużywania multimediów (uzależnienie cyfrowe),
- Doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki uzależnienia od multimediów.

Działania informacyjne polegają na przekazaniu uczniom, ich rodzicom (opiekunom prawnym) i nauczycielom rzetelnych, aktualnych informacji dotyczących zagrożeń oraz rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych jak również.

Działania informacyjne obejmują:

- Dostarczenie nauczycielom, rodzicom (opiekunom prawnym) uczniów aktualnych informacji na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, jak również suplementów diet i leków wykorzystywanych w celach innych niż medyczne oraz innym zagrożeniom cywilizacyjnym,
- Udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i ich rodziców (opiekunów prawnych) w przypadku używania środków i substancji psychoaktywnych oraz suplementów diet i leków wykorzystywanych w celach innych niż medyczne,
- Informowanie uczniów i ich rodziców (opiekunów prawnych) o konsekwencjach prawnych związanych z naruszeniem przepisów Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- Zapoznanie uczniów oraz ich rodziców (opiekunów prawnych) z obowiązującymi w szkole procedurami postępowania nauczycieli oraz z metodami współpracy szkół z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomania,
- Udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów, ich rodziców lub opiekunów w przypadku obniżonej kondycji psychicznej, depresji, innych problemów psychologicznych i psychiatrycznych, jako skutków sytuacji traumatycznych i kryzysowych (np. działania wojenne na Ukrainie),
- Udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku uzależnienia cyfrowego,
- Udostępnienie informacji o możliwościach różnorodnego wsparcia uczniów z Ukrainy.

Działania profilaktyczne polegają na realizowaniu zadań z zakresu profilaktyki uniwersalnej (pierwszorzędowej), selektywnej i wskazującej. Profilaktyka uniwersalna jest skierowana do całej społeczności szkolnej. Obejmuje działania mające na celu z jednej strony promocję zdrowia i przedłużanie życia człowieka, z drugiej zaś ograniczanie zachowań ryzykownych uczniów, niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, jak również suplementów diet i leków wykorzystywanych w celach innych niż medyczne. Najpoważniejsze zachowania ryzykowne to: porzucenie nauki szkolnej, zachowania agresywne i przestępcze, sięganie po alkohol i inne środki psychoaktywne, wczesna aktywność seksualna. Szczególnie wyraźnie akcentuje się tutaj budowanie i rozwijanie różnorodnych umiejętności radzenia sobie z wymogami życia, ponieważ deficyty w tym zakresie są powszechnie spotykane wśród osób dysfunkcyjnych..

Profilaktyka selektywna (drugorzędowa) jest adresowana do osób z grupy podwyższonego

ryzyka. Jej celem będzie wspieranie uczniów, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną lub środowiskową są w większym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych.

Działania szkoły związane z profilaktyką trzeciorzędową (wskazującą) będą miały na celu wspieranie uczniów, u których rozpoznano wczesne objawy używania substancji psychoaktywnych lub występowanie innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

Działania profilaktyczne obejmują:

- Realizowanie wśród uczniów i ich rodziców (opiekunów prawnych) programów profilaktycznych oraz zajęć z zakresu promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do realizowanych celów profilaktycznych a także potrzeb indywidualnych i grupowych, które są rekomendowane w ramach systemu rekomendacji uwzględnionym w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii,
- Przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej, pozytywnej formy działalności zaspokajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności oraz satysfakcji życiowej,
- Kształtowanie i wzmacnianie umiejętności zaliczanych do czynników chroniących: umiejętności społecznych, umiejętności rozwiązywania problemów i radzenia sobie z konfliktami,
- Doskonalenie zawodowe nauczycieli w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów zachowań ryzykownych,
- Włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, o którym mowa w art. 71b ust. 1b Ustawy o systemie oświaty, działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych jak również suplementów diet i leków wykorzystywanych w celach innych niż medyczne.
- Wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano objawy depresji lub obniżenia kondycji psychicznej, a także prowadzenie działań profilaktycznych w tym zakresie wobec wszystkich uczniów szkoły,
- Wspieranie uczniów i wychowanków, u których zaobserwowano uzależnienie od technologii cyfrowych, a także prowadzenie działań profilaktycznych w tym zakresie wobec wszystkich uczniów szkoły.

Najważniejsze zadania w pracy wychowawczej Zespołu Szkół Samochodowych ukierunkowane są na:

1. Wspomaganie uczniów w jak najpełniejszym rozwoju intelektualnym i osobowościowym,

poprzez:

- Wyrównywanie szans edukacyjnych młodzieży,
- Kształtowanie pozytywnego obrazu własnej osoby,
- Rozwijanie umiejętności interpersonalnych takich jak; komunikacja, współpraca, empatia,
- Kształtowanie takich umiejętności życiowych jak: samokontrola, radzenie sobie ze stresem, rozpoznawanie i wyrażanie własnych emocji,
- Wzmacnianie postaw sprzyjających ukształtowaniu stabilnego systemu wartości,
- Kształtowanie umiejętności właściwego zachowania się w różnych sytuacjach.

2. Kształtowanie u uczniów poczucia odpowiedzialności za własne życie, naukę i pracę:

- Kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji, rozwiązywania problemów, krytycznego myślenia, dokonywania właściwych wyborów w sytuacjach trudnych,
- Rozwijanie wewnętrznej motywacji do nauki i gotowości do systematycznego poszerzania wiedzy i podnoszenia swoich kwalifikacji,
- Przygotowanie do świadomego wejścia na rynek pracy.

3. Motywowanie do działania dla siebie i dla społeczeństwa:

- Uczenie odpowiedzialności za siebie i drugiego człowieka,
- Kształtowanie postawy otwartości i tolerancji,
- Zachęcanie do podejmowania działań na rzecz klasy, szkoły oraz społeczności lokalnej,
- Wzmacnianie u uczniów więzi ze szkołą a także ze społecznością lokalną,
- Wspieranie samorządności uczniów.

4. Podejmowanie działań na rzecz promocji zdrowia psychicznego i fizycznego:

- Kształtowanie w szkole przyjaznego klimatu a także dbanie o prawidłowe relacje między wszystkim członkami szkolnej społeczności,
- Doskonalenie umiejętności dbania o zdrowie swoje i innych oraz rozróżniania czynników wpływających pozytywnie i negatywnie na zdrowie i rozwój człowieka,
- Kształtowanie hierarchii systemu wartości, w której zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu,
- Propagowanie zdrowego stylu życia,
- Promowanie zajęć sportowych, rekreacyjno-sportowych, oraz różnych form turystyki,
- Dbanie o czystość środowiska.

5. Rozbudzanie i rozwijanie zainteresowań uczniów poprzez:

- Atrakcyjną ofertę zajęć pozalekcyjnych,
- Zachęcanie do aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym regionu i kraju,

- Propagowanie różnych form spędzania wolnego czasu – wyjścia do kin, muzeów, na spektakle teatralne.
6. Rozwijanie patriotyzmu oraz szacunku dla własnego państwa oraz społeczności lokalnej:
- Kulturowanie tradycji narodowych oraz regionalnych.
  - Podtrzymywanie tradycji szkoły
  - Kształtowanie postaw patriotycznych i obywatelskich.
7. Poznawanie kultury kraju i świata:
- Poznawanie dziedzictwa kulturowego swojego kraju,
  - Poznawanie kultury innych narodów.

Najważniejsze zadania w pracy profilaktycznej szkoły ukierunkowane są na:

1. Promocję zdrowego stylu życia poprzez:

- Organizowanie zajęć zapewniających właściwą formę psychiczną i fizyczną uczniów,
- Działania profilaktyczne mające na celu zapobieganie sięganiu po środki psychoaktywne, suplementy diet i leków wykorzystywanych w celach innych niż medyczne, oraz nikotynę i alkohol,
- Edukowanie i dostarczanie wzorców kształtujących właściwe postawy wobec środków psychoaktywnych,
- Promowanie wśród uczniów zasad zdrowego odżywiania,
- Szerzenie wiedzy na temat wpływu środowiska na zdrowie i życie człowieka,
- Motywowanie uczniów do dbałości o higienę osobistą,
- Działania profilaktyczne mające na celu zapobieganie chorobom zakaźnym (AIDS, „choroby brudnych rąk”) i wirusowym (np. COVID-19)
- Edukowanie i dostarczanie wzorców kształtujących właściwe postawy wobec nowych mediów (Internet, telefony komórkowe, smartfony, tablety),
- Pokazywanie uczniom możliwości aktywnego spędzania wolnego czasu,
- Wyposażenie uczniów w wiedzę dotyczącą konsekwencji używania substancji psychoaktywnych.

2. Przygotowanie młodzieży do życia społecznego poprzez:

- Wdrażanie uczniów do poszanowania prawa, norm i wartości,
- Angażowanie uczniów w działania pro społeczne,
- Kształtowanie umiejętności adaptacyjnych w nowym środowisku,
- Eliminowanie zachowań ryzykownych związanych z przejawami agresji i przemocy,
- Kształtowanie odpowiedzialności za siebie i innych,
- Propagowanie wartości życia rodzinnego,
- Rozwijanie zainteresowań i pasji uczniowskich,

- Kształtowanie nawyków skutecznego uczenia się,
  - Wdrażanie zasad kultury, właściwego stosunku do drugiego człowieka, szacunku do samego siebie i innych,
  - Wzmacnianie zainteresowania nauką szkolną i systematycznego uczestnictwa w zajęciach,
  - Dostarczenie uczniom wiedzy o konsekwencji zachowań ryzykownych,
  - Kształtowanie postaw: tolerancji, empatii, wrażliwości i asertywności,
  - Ograniczenie zjawiska wagarowania uczniów,
  - Rozwijanie umiejętności niezbędnych do poruszania się na rynku pracy,
  - Kształtowanie u uczniów umiejętności segregowania i krytycznego odbioru informacji oraz wytworów kultury masowej.
3. Rozwijanie umiejętności interpersonalnych poprzez:
- Kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktu z innymi,
  - Rozwijanie umiejętności komunikacji werbalnej i niewerbalnej,
  - Wdrażanie uczniów do pracy zespołowej i brania odpowiedzialności za pracę grupy,
  - Kształtowanie umiejętności skutecznego rozwiązywania konfliktów,
  - Rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stresem,
  - Kształtowanie postaw asertywnych i umiejętności radzenia sobie z presją grupy.
4. Wzmacnianie u uczniów poczucia własnej wartości poprzez:
- Wspieranie rozwoju osobowego uczniów,
  - Umożliwienie uczniom samopoznania,
  - Zachęcanie uczniów do refleksji nad sobą,
  - Wspieranie uczniów w pogłębianiu wiedzy o sobie: słabe i mocne strony, zalety, wady,
  - Rozwijanie umiejętności autoprezentacji
  - Kształtowanie umiejętności radzenia sobie z emocjami.

Rozdział IV

Struktura oddziaływań wychowawczych i profilaktycznych

Realizatorami działań wychowawczych i profilaktycznych na terenie szkoły są: dyrektor, wicedyrektor, nauczyciele, wychowawcy, pedagog szkolny, specjalista (m.in. psycholog, doradca zawodowy), przy współpracy z rodzicami (prawnymi opiekunami) uczniów oraz z Samorządem Uczniowskim.

1. Dyrektor/wicedyrektor szkoły:

- Stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,

- Sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej, opiekuńczej i profilaktycznej szkoły,
- Inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów i edukacja włączająca,
- Stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- Współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem, psychologiem szkolnym, oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- Czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku nauki,
- Nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- Nadzoruje realizację szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

2. Rada pedagogiczna:

- Przeprowadza diagnozę sytuacji dydaktyczno-wychowawczej szkoły oraz potrzeb w zakresie działań profilaktycznych,
- Opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego i uchwała go w porozumieniu z Radą Rodziców,
- Opracowuje oraz zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- Uczestniczy w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- Uczestniczy w ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

3. Nauczyciele:

- Współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji zadań wychowawczych, uczestniczą w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- Reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- Reagują na przejawy agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,
- Przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- Udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych,

- Kształcą i wychowują młodzież w duchu patriotyzmu i demokracji,
- Rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- Wspierają zainteresowania i wszechstronny rozwój ucznia.

4. Wychowawcy

- Diagnozują sytuację wychowawczą w klasie,
- Rozpoznają indywidualne potrzeby uczniów,
- Na podstawie przeprowadzonej diagnozy oraz celów i zadań określonych w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- Przygotowują sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,
- Zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym a także z obowiązującymi zwyczajami oraz tradycjami szkoły,
- Są członkami zespołu wychowawców i wykonują zadania zlecone przez przewodniczącego zespołu,
- Oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami,
- Współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych,
- Wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- Dbają o dobre relacje uczniów w klasie,
- Podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom uczniów,
- Współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
- Podejmują działania w zakresie doskonalenia swoich kompetencji wychowawczych.

4. Zespół wychowawców

- Opracowuje projekty procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, zasad współpracy z instytucjami i osobami działającymi na rzecz uczniów, propozycje modyfikacji procedur oraz obowiązujących w szkole dokumentów,
- Analizuje i rozwiązuje bieżące problemy wychowawcze,

- Ustala potrzeby w zakresie doskonalenia umiejętności wychowawczych nauczycieli,
- Przygotowuje analizy i sprawozdania w zakresie działalności wychowawczej i profilaktycznej szkoły,

6. Pedagog szkolny

- Diagnozuje środowisko wychowawcze, w tym stan kondycji psychicznej uczniów,
- Zapewnia uczniom pomoc psychologiczno-pedagogiczną w formach adekwatnych do potrzeb,
- Współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki,
- Zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- Współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów,
- Współpracuje z instytucjami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze wychowawczo- profilaktycznym w tym z poradnią psychologiczno-pedagogiczną,
- Wspiera nauczycieli, wychowawców, inne osoby pracujące z uczniami w identyfikacji problemów uczniów, w tym wczesnych objawów depresji, a także w udzielaniu im wsparcia,
- Rozwija współpracę z nauczycielami, wychowawcami, a także pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów,
- Aktywnie włącza się do bezpośredniej pracy profilaktycznej i bezpośredniego wsparcia uczniów i rodziców, służy doradztwem dla nauczycieli, wspiera ich w identyfikowaniu problemów uczniów i prowadzeniu z uczniami zajęć wspierających, integracyjnych, profilaktycznych,
- Promuje budowanie dobrych, wzajemnych relacji pomiędzy wszystkimi grupami społeczności szkolnej, jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia.

7. Pedagog specjalny

- Współpracuje z nauczycielami, wychowawcami, specjalistami, rodzicami i uczniami w:
  - rekomendowaniu dyrektorowi działań w zakresie zapewnienia aktywnego uczestnictwa uczniów w życiu szkoły oraz tworzeniu warunków dostępności architektonicznej, cyfrowej oraz informacyjno-komunikacyjnej osobom ze szczególnymi potrzebami,
  - prowadzeniu badań i działań diagnostycznych związanych z rozpoznawaniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych

uczniów,

- rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych uczniów,
- Udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej w bezpośredniej pracy z uczniami,
- Współpracuje, w zależności od potrzeb, z innymi podmiotami (m.in. poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli, innymi szkołami i placówkami, organizacjami pozarządowymi, pomocą nauczyciela, pracownikiem socjalnym, asystentem rodziny),
- Przedstawia radzie pedagogicznej propozycje w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli w zakresie wymienionych wyżej zadań.

8. Rodzice:

- Współtworzą Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny,
- Uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- Uczestniczą w zebraniach organizowanych przez szkołę,
- Zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,
- Współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- Dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów,
- Rada Rodziców uchwała, w porozumieniu z Radą Pedagogiczną, Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny.

9. Samorząd uczniowski:

- W porozumieniu z dyrektorem inspiruje i organizuje życie szkoły zgodnie z potrzebami uczniów i możliwościami organizacyjnymi,
- Uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- Współpracuje z Zespołem Wychowawców i Radą Pedagogiczną,
- Prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących a także działania z zakresu wolontariatu,
- Reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- Propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- Dbą o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję.

Rozdział V

Tradycje i zwyczaje szkolne

W Zespole Szkół Samochodowych corocznie organizowane są imprezy i uroczystości okolicznościowe:

- Zlot Fanów serialu „Daleko od szosy”, odsłonięcie ławeczki Henryka Czarneckiego,

polonisty, pisarza i scenarzysty uczącego w naszej szkole,

- Obchody Dnia Edukacji Narodowej,
- Obchody rocznicy Odzyskania Niepodległości,
- Spotkanie społeczności szkolnej z okazji Świąt Bożego Narodzenia,
- Obchody Rocznic Uchwalenia Konstytucji 3-go Maja,
- Obchody święta patrona szkoły prof. Jerzego Wernera,
- Uroczyste pożegnanie absolwentów szkoły,
- Uroczyste rozpoczęcie i zakończenie roku szkolnego,
- Studniówka,
- Ostatki,
- Piknik Osiedlowy

Poczet sztandarowy reprezentuje Zespół Szkół Samochodowych w uroczystych obchodach świąt oraz rocznic państwowych i religijnych organizowanych na terenie szkoły i miasta. Ponadto tradycją szkoły jest uczestnictwo w ogólnopolskich akcjach: „Sprzątanie Świata” oraz „Dzień Przedsiębiorczości” i „Krwiodawstwo”.

Rozdział VI

Harmonogram działań

ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI
<p>I. Wspomaganie uczniów w rozwoju intelektualnym i osobowościowym.</p> <p>1. Rozpoznanie i rozwijanie możliwości, uzdolnień i zainteresowań uczniów</p> <p>2. Wyrównanie szans edukacyjnych uczniów</p> <p>3. Uczenie planowania i dobrej organizacji własnej pracy</p>	<p>.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Przeprowadzenie diagnozy, mającej na celu rozpoznanie możliwości, uzdolnień i zainteresowań uczniów. ➤ Organizowanie zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania i uzdolnienia uczniów. ➤ Praca indywidualna z uczniami szczególnie uzdolnionymi. ➤ Organizowanie zajęć wyrównawczych dla uczniów. ➤ Organizowanie zajęć wyrównujących szanse edukacyjne dla uczniów z Ukrainy ➤ Dostosowanie treści, metod i organizacji nauczania do możliwości psychofizycznych uczniów, zgodnie z zaleceniami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej. ➤ Udział w projektach mających na celu wyrównanie szans edukacyjnych. ➤ Lekcje wychowawcze i zajęcia warsztatowe dotyczące praktycznych sposobów zarządzania czasem. 	<p>Wychowawcy, opiekun Samorządu Uczniowskiego</p> <p>Dyrektor, nauczyciele</p> <p>Dyrektor, nauczyciele</p> <p>Dyrektor, nauczyciele</p> <p>Dyrektor, pedagog szkolny, nauczyciele</p> <p>Dyrektor, pedagog specjalny i szkolny, wychowawcy</p> <p>Dyrektor</p> <p>Wychowawcy, pedagog specjalny, pedagog szkolny</p>

<p>II. Promowanie zdrowia fizycznego i psychicznego</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Organizowanie zajęć pozalekcyjnych zapewniających właściwą formę fizyczną uczniów. ➤ Realizacja programu profilaktycznego „Godzina dla Młodych Główników” ➤ Programy profilaktyczne i lekcje wychowawcze, zajęcia edukacyjne dotyczące używania środków psychoaktywnych – zwłaszcza nikotyny, alkoholu i dopalaczy. ➤ Lekcje wychowawcze i zajęcia edukacyjne poświęcone zasadom zdrowego odżywiania, wpływu środowiska na zdrowie i życie człowieka. dbałości o higienę, chorób zakaźnych (AIDS, „choroby brudnych rąk”). ➤ Problemy okresu dojrzewania – odpowiedzialne rodzicielstwo – zajęcia ze specjalistami, zajęcia wychowania do życia w rodzinie, lekcje religii, lekcje wychowawcze. ➤ Zajęcia edukacyjne i lekcje wychowawcze na temat nowych mediów (Internet, telefony komórkowe, smartfony, tablety). ➤ Organizowanie wycieczek, wyjść do kina, teatru, muzeum, na basen oraz do kręgielni Grakula – zachęcanie uczniów do aktywnego spędzania wolnego czasu. ➤ Zajęcia edukacyjne i lekcje wychowawcze na temat konsekwencji używania substancji psychoaktywnych 	<p>Nauczyciele w-f, wychowawcy Pedagog specjalny Pedagogzy, wychowawcy, nauczyciele Wychowawcy, nauczyciele, pedagogzy, Wychowawcy, nauczyciele, pedagogzy Wychowawcy, nauczyciele, pedagogzy Wychowawcy, nauczyciele, pedagog Wychowawcy, nauczyciele, pedagogzy</p>
--	---	---

<p>III. Przygotowanie uczniów do życia społecznego</p> <p>1. Poszanowanie prawa, norm i wartości</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zapoznanie uczniów z normami obowiązującymi w szkole – Statut szkoły, Standardy ochrony małoletnich, regulaminy. ➤ Zajęcia warsztatowe i lekcje wychowawcze na temat konsekwencji zachowań ryzykownych. ➤ Spotkania z policjantem na temat „Odpowiedzialność karna nieletnich” ➤ Zajęcia warsztatowe oraz lekcje wychowawcze dotyczące agresji i cyberprzemocy. ➤ Reagowanie na lekcjach i przerwach na sposób wypowiedzania się uczniów (minimalizowanie wypowiedzi wulgarnych, wymóg stosowania zwrotów grzecznościowych) oraz na agresję słowną, nieadekwatne zachowanie się, a także na akty niszczenia mienia, zaśmiecania klas i korytarzy 	<p>Wychowawcy, nauczyciele, pedagog szkolny</p> <p>Pedagog, pedagog specjalny, wychowawcy</p> <p>Pedagog</p> <p>Pedagog, pedagog specjalny, wychowawcy</p> <p>Wszyscy pracownicy szkoły</p>
<p>2. Poruszanie się na rynku pracy</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Lekcje wychowawcze, zajęcia warsztatowe, lekcje przedsiębiorczości dotyczące umiejętnego planowanie dalszej drogi życiowej. ➤ Realizacja programu autorskiego „Poszukiwanie pracy” podczas lekcji wychowawczych w klasach kończących szkołę. ➤ Spotkania z doradcą zawodowym. ➤ Udział w ogólnopolskiej akcji „Dzień Przedsiębiorczości”. 	<p>Wychowawcy, doradcy zawodowi, pedagodzy</p> <p>Pedagog szkolny</p> <p>Dyrektor, doradcy zawodowi</p> <p>Nauczyciele przedsiębiorczości</p>

<p>3. Rozwijanie patriotyzmu oraz poszanowania tradycji i kultury własnego narodu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Przygotowanie programów artystycznych na uroczystości szkolne związane z obchodami świąt państwowych. ➤ Udział poczty sztandarowego w uroczystych obchodach świąt oraz rocznic państwowych i religijnych organizowanych na terenie szkoły i miasta. ➤ Poruszanie problematyki patriotyzmu, tradycji, kultury, podczas lekcji przedmiotowych oraz wychowawczych. 	<p>Nauczyciele</p> <p>Opiekun Samorządu Uczniowskiego</p> <p>Nauczyciele, wychowawcy</p>
<p>4. Poznanie dorobku kulturalnego Europy, świata, wykształcenie postawy tolerancji i szacunku dla innych narodów, kultur, religii</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Wycieczki zagraniczne młodzieży. ➤ Lekcje wychowawcze na temat innych narodowości, kultur, obyczajów. ➤ Dobór treści programowych z poszczególnych przedmiotów do prezentacji różnych postaw, ocen i zachowań ludzi. 	<p>Dyrektor, nauczyciele, wychowawcy</p> <p>Wychowawcy</p> <p>Nauczyciele, wychowawcy</p>
<p>5. Uczenie właściwego pojęcia tolerancji, odwagi w reagowaniu na niesprawiedliwość, krzywdę drugiego człowieka, agresję.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zajęcia warsztatowe dotyczące tolerancji ➤ Zajęcia warsztatowe dotyczące empatii ➤ Poruszanie problematyki tolerancji, odwagi w reagowaniu na niesprawiedliwość i krzywdę podczas lekcji przedmiotowych oraz wychowawczych. 	<p>Wychowawcy, pedagodzy</p> <p>Wychowawcy, pedagodzy</p> <p>Nauczyciele, wychowawcy</p>
<p>IV. Rozwijanie umiejętności interpersonalnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zajęcia warsztatowe i psychoedukacyjne dotyczące radzenia sobie ze stresem, lękiem, napięciem emocjonalnym a także radzenia sobie w sytuacjach trudnych. 	<p>Pedagog, pedagog specjalny, wychowawcy</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zajęcia warsztatowe dotyczące komunikacji werbalnej i niewerbalnej, nawiązywania kontaktu, funkcjonowania człowieka w warunkach stresu a także wpływu emocji na nasze zachowania. ➤ Pomoc w rozwiązywaniu problemów związanych z funkcjonowaniem uczniów w grupie. ➤ Wdrażanie uczniów do pracy zespołowej oraz brania odpowiedzialności za pracę zespołu poprzez pracę w grupach na zajęciach edukacyjnych 	<p>Pedagog, pedagog specjalny, wychowawcy</p> <p>Pedagodzy , wychowawcy</p> <p>Nauczyciele</p>
<p>V. Wzmacnianie u uczniów poczucia własnej wartości</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Spotkania indywidualne z pedagogiem, pedagogiem specjalnym, psychologiem współpracującym ze szkołą mające na celu wspieranie rozwoju osobowego uczniów, ➤ Zajęcia warsztatowe i psychoedukacyjne dotyczące samopoznania, refleksji nad sobą, słabych i mocnych stron, zalet oraz wad. ➤ Zajęcia warsztatowe i psychoedukacyjne dotyczące rozwijania umiejętności autoprezentacji. ➤ Zajęcia warsztatowe i psychoedukacyjne dotyczące radzenia sobie z emocjami. 	<p>Pedagog, pedagog specjalny</p> <p>Wychowawcy, pedagog, pedagog specjalny</p> <p>Wychowawcy, pedagogzy, doradcy zawodowi</p> <p>Pedagog specjalny, pedagog, wychowawcy</p>

DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA SKIEROWANA DO RODZICÓW I ŚRODOWISKA LOKALNEGO

➤ ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI
<p>➤ Wspieranie rodziców</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Organizowanie dla rodziców na zebraniach szkolnych spotkań ze specjalistami, zgodnie z ich oczekiwaniami, zapotrzebowaniem. ➤ Włączanie rodziców w życie szkoły poprzez udział w uroczystościach, imprezach szkolnych. ➤ Opracowywanie informacji dla rodziców na temat działań profilaktycznych w szkole (strona internetowa szkoły, informacje podczas zebrań). ➤ Zapoznanie rodziców z ofertą współpracującej ze szkołą poradni psychologiczno-pedagogicznej – zachęcenie do korzystania z oferty zajęć i warsztatów 	<p>Wychowawcy, pedagog, pedagog specjalny</p> <p>Dyrekcja, wychowawcy</p> <p>Dyrekcja, wychowawcy</p> <p>Pedagog szkolny</p>
<p>➤ Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz oświaty</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Współpraca z policją, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, poradniami rodzinnymi, opieką społeczną i innymi podmiotami. 	<p>Dyrekcja, pedagogzy, wychowawcy</p>

DOSKONALENIE WARSZTATU PRACY NAUCZYCIELI

ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI
Doskonalenie zawodowe	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Organizowanie szkoleń rady pedagogicznej. ➤ Kształtowanie umiejętności zastosowania właściwej strategii profilaktycznej, dostosowanej do sytuacji i wieku ucznia, umiejętności rozpoznania problemu oraz podejmowania właściwych kroków w sytuacji pomagania - udział w szkoleniach. poświęconych tym zagadnieniom, studiowanie fachowej literatury ➤ Wzajemne dzielenie się nauczycieli swoją wiedzą i umiejętnościami 	<p>Dyrektor</p> <p>Dyrekcja, wychowawcy, nauczyciele, pedagodzy</p> <p>dyrekcja, wychowawcy, nauczyciele, pedagodzy</p>
Dokumentacja szkolna, prawo wewnątrzszkolne	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Monitorowanie i modyfikowanie prawa wewnątrzszkolnego. ➤ Konstruowanie programów wychowawczych dla klas na dany rok szkolny zgodnie z założeniami programu profilaktyki. ➤ Egzekwowanie wymagań i konsekwentne stosowanie kar wobec uczniów łamiących Statut szkoły 	<p>Dyrektor</p> <p>wychowawcy</p> <p>Dyrektor, wszyscy nauczyciele</p>
Współpraca z rodzicami	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zachęcanie rodziców do obecności na zebraniach, udziału w wycieczkach, uroczystościach klasowych i szkolnych. ➤ Włączanie rodziców do szeroko rozumianych działań profilaktycznych. 	<p>Wychowawcy</p> <p>Wychowawcy, pedagodzy</p>

Rozdział VII

Ewaluacja Programu

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji oraz podnoszenia skuteczności Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego. Będzie ona przeprowadzana poprzez:

- Obserwację zachowań uczniów,
- Analizę dokumentacji,
- Przeprowadzanie badań ankietowych wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
- Rozmowy z uczniami oraz rodzicami (opiekunami prawnymi),
- Wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli.

Ewaluacji programu będzie dokonywał powołany przez dyrektora szkoły Zespół ds. Ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego a jej wyniki zostaną zaprezentowane podczas posiedzenia Rady Pedagogicznej na koniec roku szkolnego. Wnioski z ewaluacji oraz ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego zostaną uwzględnione podczas opracowywania programu na kolejny rok szkolny.

Załącznik nr 1 Tematyka godzin do dyspozycji wychowawcy

Propozycje tematów na godziny do dyspozycji wychowawcy wynikających z Programu Wychowawczo– Profilaktycznego Szkoły. Pozostałe tematy powinny wynikać z diagnozy sytuacji wychowawczej w klasie.

Klasa I.

1. Poznajemy i stosujemy Statut Szkoły ze szczególnym uwzględnieniem:
  - Obowiązków i praw ucznia,
  - Wewnątrz szkolnego systemu oceniania,
  - Kryteriów ocen z zachowania.
2. Mam problem, do kogo się zwrócić w szkole i poza nią - Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem.
3. Kultura języka, stroju i zachowania.
4. Zajęcia integracyjne „Poznajmy się” (w wymiarze 2 godzin lekcyjnych).
5. Jak się uczyć?
6. Niepowodzenia to porażki czy kolejne etapy w drodze do celu ?
7. Sposoby spędzania wolnego czasu. Jak możemy odpoczywać?
8. Nasze wartości i style życia.
9. Program profilaktyczny „Godzina dla Młodych Główn” 8 godzin w roku szkolnym.
10. Polskie symbole narodowe i sposoby zachowania wobec nich
11. Tolerancja – slogan czy może coś więcej?
12. Agresja – czy możemy jej przeciwdziałać?
13. Rola agresji, wulgaryzmów i żargonu w wyrażaniu emocji i kształtowaniu kontaktów między ludźmi.
14. Rola używek w radzeniu sobie z trudnościami i nawiązywaniem kontaktów. Manipulowanie świadomością.
15. Źródła zagrożeń dla zdrowia i życia współczesnego człowieka.
16. Moda na „dopalacze” – o groźnych skutkach zażywania substancji psychoaktywnych.
17. Jak obronić się przed negatywnym wpływem innych osób?
18. NIE – nie zawsze oznacza nieuprzejmość. Uczymy się zachowywać asertywnie.
19. Muszę, mogę, chcę – wybór należy do mnie.

20. Moje mocne strony.
21. Znam siebie – lubię siebie.
22. Jak radzić sobie ze stresem?
23. Jak skutecznie porozumiewać się?
24. Zdrowy styl życia – moda czy potrzeba?
25. Czy wiesz co jesz? Zasady zdrowego odżywiania.
26. Odpowiedzialność karna nieletnich. Spotkanie z policjantem.
27. Cyberprzemoc, jak bezpiecznie korzystać z technologii informacyjno-komunikacyjnej
28. Najpiękniejsze miejsca na świecie – wycieczki online.

Klasa II

1. Przypomnienie Statut Szkoły ze szczególnym uwzględnieniem:
  - Obowiązków i praw ucznia,
  - Wewnątrz szkolnego systemu oceniania,
  - Kryteriów ocen z zachowania,
  - Standardów ochrony małoletnich.
2. Kultura języka, stroju i zachowania, czyli „jak Cię widzą, tak Cię piszą”.
3. Wulgaryzmy – moda czy brak kultury?
4. Kim jestem? Samopoznanie.
5. Program profilaktyczny „Godzina dla Młodych Główn” 8 godzin w roku szkolnym
6. Samoocena źródłem wiedzy o mnie i podstawą samodoskonalenia.
7. Moje zalety i wady.
8. Cnota, czyli doskonałość?
9. Rola przyjaźni i miłości w rozwoju emocjonalnym człowieka.
10. Czy kompleksy utrudniają życie?
11. Mój wzór osobowy, czyli kto mi imponuje?
12. Czy we współczesnym świecie potrzebne są autorytety?
13. Czym jest szpan?

14. Bezpieczeństwo i hejt w sieci.
15. Ja i środowisko naturalne.
16. Zdrowy styl życia.
17. Nasze zdrowie zależy od nas samych.
18. Techniki pracy umysłowej.
19. Skuteczne i nieskuteczne techniki anty stresowe.
20. Jak się kłócić, jak krytykować – wyrażanie złości i gniewu w nieinwazyjny sposób.
21. Jak obronić się przed agresją?
22. „Chwytaj chwilę”. Bogata oferta rozrywek a umiejętność korzystania z nich.
23. Problemy, stres – nie musisz sięgać po używki.
24. Rodzaje uzależnień, czyli niewola na własne życzenie.
25. Potrafię zachowywać się asertywnie .
26. Patriotyzm – aktualna postawa, czy anachronizm.
27. Idea wolontariatu

Klasa III

1. Przypomnienie Statutu Szkoły ze szczególnym uwzględnieniem:
  - Obowiązków i praw ucznia,
  - Wewnątrz szkolnego systemu oceniania,
  - Kryteriów ocen z zachowania,
  - Standardów ochrony małoletnich.
2. Samopoznanie, podstawą prawidłowego kreowania indywidualnych postaw wobec zjawisk społecznych.
3. Stan emocjonalny i umiejętność wyrażania własnych emocji.
4. Budowanie poczucia własnej wartości. Kształtowanie stosunku do innych osób.
5. Jak skutecznie porozumiewać się. Umiejętność komunikacji interpersonalnej.

6. Konflikty i agresja w kontaktach interpersonalnych.
7. Komunikacja werbalna i niewerbalna.
8. Zachowaj dystans kolego! – strefy dystansu.
9. Mój styl zachowania wobec innych – asertywny.
10. Tolerancja w życiu społecznym jako norma zachowań.
11. Ludzie starsi i sprawni inaczej – okazywanie szacunku, pomocy i tolerancji dla ich słabości.
12. Rola stowarzyszeń charytatywnych i wolontariatu w pomaganiu ludziom chorym, biednym, starszym, uchodźcom.
13. Pełnoletniość – co to dla mnie oznacza?
14. Rola rodziny w naszym życiu.
15. Czy rodzina może być idealna? Jakie wartości rodziny są dla nas najważniejsze?
16. Zbawienna moc wybaczenia.
17. Uzależnienie problemem całej rodziny.
18. Mogło być inaczej, czyli o odpowiedzialności.
19. Zanim podejmiesz decyzję, czyli o antykoncepcji.
20. Dziewczyna jest w ciąży i co z tego wynika.
21. Jak unikać chorób cywilizacyjnych?
22. Jak przeciwdziałać depresji?
23. Odpowiedzialni za przyszłość świata- jak chronić środowisko naturalne?
24. Moja przyszłość, moja praca.
25. Obroń się przed bezrobociem, czyli jak skutecznie szukać pracy.

Klasa IV/V

1. Przypomnienie Statut Szkoły ze szczególnym uwzględnieniem:
  - Obowiązków i praw ucznia
  - Wewnątrz szkolnego systemu oceniania

- Kryteriów ocen z zachowania.
2. Planowanie i dobra organizacja własnej pracy – efektywne uczenie się.
  3. Jak radzić sobie z dużą ilością zajęć - gospodarowanie własnym czasem.
  4. Konflikty pokoleniowe. Jak porozumieć się z innymi?
  5. Nabywanie praw obywatelskich i wchodzenie w dojrzałe role społeczne.
  6. Być przekornym czy pokornym?
  7. Konformizm czy nonkonformizm? Wybór należy do mnie.
  8. „Być” czy „mieć”?
  9. Co to znaczy być dojrzałym. Dojrzałość psychiczna, fizyczna, emocjonalna i społeczna.
  10. Opinia i samoocena a dojrzałość umysłowa i psychiczna.
  11. Samoocena dojrzałości pomaga, czy utrudnia wejście w dorosłe życie?
  12. Bycie dojrzałym to " wolność OD" czy " wolność DO" czegoś.
  13. Wpływ reklam i środków masowego przekazu na dokonywanie wyborów.
  14. Kształtowanie własnego wizerunku w grupie rówieśniczej i na portalach społecznościowych.
  15. Zagrożenia płynące z Internetu.
  16. Cyberprzemoc - jej skutki moralne i prawne.
  17. Moje plany życiowe – nauka, rodzina, praca. Wyznaczanie długoterminowych celów.
  18. Nastawienie wobec życia – optymizm równa się sukces.
  19. Co dalej po szkole?
  20. Co warto wiedzieć o studiach i studiowaniu.
  21. Co zamiast szkoły wyższej?
  22. Jak się uczyć i zdawać egzaminy?
  23. Doskonała autoprezentacja.
  24. Stres i radzenie sobie z nim.

25. Moja przyszłość, moja praca.
26. Określenie preferencji zawodowych – praca idealna.
27. Znajdź pomysł na siebie – moja wizja kariery i sukcesu zawodowego
28. Jak odnaleźć swoje miejsce na rynku pracy - wymagania stawiane pracownikom
29. Obroń się przed bezrobociem, czyli jak skutecznie szukać pracy.

Program przyjęty uchwałą Rady Rodziców nr.....w dniu.....